Lietas arhīva Nr. C-0148-21/9
ECLI:LV:VRT:2021:1229.C33252319.11.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Cēsīs 2021. gada 29. decembrī

Vidzemes rajona tiesas tiesnese L. Karlsone
ar tiesas sēdes sekretāri E. Milleri,
piedaloties prasītāja - /pers. A/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/, atbildētāju /pers. C/, /pers. D/ pilnvarotajai pārstāvei - /pers. E/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers.C/, /pers. D/ un /pers. G/, par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas.

Aprakstošā daļa

2019. gada 4. janvārī Rīgas rajona tiesā saņemta /pers. A/ (turpmāk – prasītājs) prasība pret /pers.C/, /pers. D/ un /pers. G/ (turpmāk - atbildētāji), par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas.

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp prasītāju un atbildētājiem pastāv strīds par prasītājam piederošo dzīvokļa īpašumu, kas atrodas /adrese/. Prasītājs vēlas pārdot savu dzīvokļa īpašumu, bet meitas ģimene vēlas iegūt šo dzīvokļa īpašumu sev. Atbildētāji 2018. gada 5. septembrī iesnieguši prasības pieteikumu par dzīvokļa lietošanas tiesību atzīšanu un īres līguma noslēgšanu, kā arī lūguši nodibināt personālservitūtu, ierakstot Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas nodalījumā atzīmi par dzīvokļa tiesības nodibināšanu. Ar Rīgas rajona tiesas 2018. gada 27. novembra spriedumu lietā Nr. C33533918, prasība tika noraidīta. Spriedums pārsūdzēts Rīgas apgabaltiesā.

Prasītājs uzskata, ka atrašanās vienā dzīvokļa īpašumā kopā ar atbildētājiem nav iespējama, jo izplānota un notiek gan fiziska, gan emocionāla vardarbība pret prasītāju; tiek bojāts prasītāja dzīvokļa īpašums; tiek pilnībā liegta iespēja izmantot un rīkoties prasītājam ar sev piederošo dzīvokļa īpašumu; tiek apdraudēta prasītāja veselība un dzīvība.

Prasītājs norādījis, ka ir dzīvokļa/adrese/, kadastra Nr. /numurs A/, īpašnieks. Īpašuma tiesības nostiprinātas zemesgrāmatā. Pamats 2006. gada 26. janvāra pirkuma līgums.

Prasītājs strīdus dzīvokli lietošanā ieguva par labu darbu, kad strādāja Daugavas hidroelektrostacijā, noslēdzot 1980. gada 24. novembrī īres līgumu.

Atbildētāja /pers.C/ ar savu laulāto /pers. I/ un meitu /pers. G/, Salaspilī savai ģimenei dzīvokli īrēja, bet tā kā izīrētājs viņus dzīvoklī nepierakstīja, tad palika pierakstīti pie vecākiem.

Prasītājs strīdus dzīvokli privatizēja tikai par saviem sertifikātiem, kurus iegādājās par saviem līdzekļiem 2005. gada 23. decembrī.

Atbildētāja -/pers.C/ ar atbildētāju - /pers. D/, un bērniem - /pers. J/, /pers. G/ un /pers. K/, arī īrēja divistabu dzīvokli Salaspilī.

Atbildētāji dzīvoklī pie prasītāja dzīvot ievācās pēc atbildētājas - /pers.C/ mātes nāves. Tātad viņi tur dzīvo 6 gadus.

Atbildētājiem ar prasītāju nav kopīgas mājsaimniecības. Konkrētajā gadījumā vienā mājoklī ir divas mājsaimniecības, jo nav kopīgi izdevumi par uzturu un citi izdevumi dzīvokļa uzturēšanai.

Atbildētāji nepiedalījās arī dzīvokļa privatizācijā ar saviem sertifikātiem. Par cik atbildētājai - /pers.C/ tika saglabāts pieraksts vecāku dzīvoklī, tad viņas piekrišana dzīvokļa privatizācijai, bija nepieciešama saskaņā ar likumu. Konkrētajā gadījumā, tā bija vienkārši formalitāte.

Atbildētājs - /pers. D/ deklarēts /adrese/, divistabu dzīvoklī pie sava tēva un viņam faktiski ir kur dzīvot ar visu savu ģimeni. Savukārt prasītājam nav citas dzīvesvietas. Prasītāja vienīgie ienākumi ir pensija. Savos 70 gados viņš ir spiests pamest savu dzīvokli tikai tāpēc, ka meita ar savu ģimeni ir nolēmusi iegūt prasītāja īpašumu vienalga ar kādiem līdzekļiem, konkrēti, provocējot un apmelojot savu tēvu, kurš aiz žēlsirdības, pēc mātes nāves, uz laiku ielaida viņus savā dzīvoklī. Vēl jo vairāk - tiek manipulēts ar nepilngadīgiem bērniem. Atbildētāja - /pers.C/, sniedzot nepatiesas ziņas, ir panākusi, ka prasītājam bija liegts uzturēties savā dzīvoklī. Viņa vēlas noslēgt tādu īres līgumu (beztermiņa), kā rezultātā iegūtu tiesības prasītāja dzīvokli lietot līdz mūža galam ne tikai viņa, bet arī viņas bērni un atbildētājs - /pers. D/. Atbildētāja - /pers.C/ vēlas nodibināt personālservitūtu- dzīvokļa tiesību uz dzīvokli, kā rezultātā prasītājs zaudētu tiesības lietot savu dzīvokli, kuru viņš ar savu darbu ir nopelnījis.

Prasībā norādīts, ka līdz ar to secināms, ka visas darbības, ko veikuši atbildētāji, ir izplānotas, savstarpēji saistītas un vērstas uz to, lai iegūtu prasītājam piederošo īpašumu, varētu netraucēti tajā dzīvot bez termiņa ierobežojumiem.

Prasībā prasītājs lūdzis izbeigt, dzīvojamās telpas lietošanas tiesības uz dzīvokļa īpašumu - /adrese/un izlikt bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas - /pers.C/, /pers. G/, /pers. K/, /pers. D/ un /pers. J/. Lūdzis piedzīt no atbildētāja - /pers. D/ visus tiesāšanās izdevumus šajā civillietā, pārskaitot tos uz prasītāja kontu.

Prasība pamatota uz Civillikuma 214., 927., 1039. pantu un Civilprocesa likuma 1., 34., 128. pantu, likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 9. pantu.

2019. gada 5. februārī Rīgas rajona tiesā atbildētāji snieguši savus paskaidrojumus. Paskaidrojumos norādīts, ka prasību neatzīst pilnībā, uzskata to par nepamatotu un noraidāmu. Norādīja, ka vairākus gadus jau dzīvo strīdus dzīvoklī, ka atbildētāja - /pers.C/ ar faktiskā vīra palīdzību piedalījās komunālo maksājumu segšanā, pie tam lielākā apmērā, kā arī tika apmaksāti ar dzīvokļa labiekārtošanu un remontu saistītie izdevumi, lielāka daļā no tiem neatdalāmie, kurus prasītājs gan lūdza, gan akceptēja.

2017. gada rudenī prasītājs iepazinies ar kādu sievieti un viņas ietekmē sācis draudēt atbildētājiem, un viņu ģimenei, ka dzīvokli pārdos un atbildētājiem visiem nāksiet kļūt par bezpajumtniekiem. Sākumā pilngadīgie atbildētāji mēģināja risināt šo situāciju ar prasītāju pārrunu ceļā, bet konflikts pastiprinājās.

Situācija pasliktinājās 2018. gada vasarā, kā rezultātā 2018. gada 6. augustā atbildētāja - /pers.C/ iesniedza Rīgas rajona tiesā pieteikumu pret prasītāju par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, kurā lūdza tiesu piemērot prasītājam pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus. Uz minētā pieteikuma pamata ar 2018. gada 7. augusta Rīgas rajona tiesas lēmumu tika nolemts apmierināt /pers.C/ pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību un piemērot /pers. A/ virkni pagaidu aizsardzības pret vardarbību, līdzekļus, kā arī tika noteikts termiņš prasības celšanai tiesā.

2018. gada 13. decembrī ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas lēmumu visi pret prasītāju piemērotie pagaidu aizsardzības līdzekli, ir

atcelti un prasītājs atgriezies dzīvoklī, sarīkojot kārtējo konfliktu.

Par prasībā norādīto - uz dzīvokļa lietošanas tiesībām, paskaidroja un norādīja, ka prasītāja apgalvojumi neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem.

Īpašuma tiesības uz strīdus dzīvokli - /adrese/ ir nostiprinātas uz prasītāja vārda, pamatojoties uz 2006. gada 26. janvāra pirkuma līgumu. Savukārt, pirms dzīvokļa privatizācijas 2005. gada 27. oktobrī, starp pilngadīgo atbildētāju - /pers.C/, atbildētājas pašlaik jau mirušo māti un prasītāju, tika noslēgta Vienošanās par dzīvokļa nodošanu īpašumā, saskaņā ar kuru prasītājs ieguva tiesības šo kopīgo dzīvokli privatizēt uz sava vārda. Pārējām dzīvoklī pierakstītām personām, tai skaitā atbildētajai - /pers.C/ un viņas bērniem - /pers. G/ un /pers. K/ palika dzīvokļa lietošanās tiesības, kā viņas ģimenes locekļiem, kuras viņiem saglabājas līdz šim brīdim.

Minēto pamatoja ar apstākli, ka kopš dzīvokļa - /adrese/ ierādīšanas atbildētāja - /pers.C/ ar vecākiem bērniem - /pers. G/ un /pers. K/ un prasītāju nepārtraukti dzīvoja vienā mājsaimniecībā šajā dzīvoklī. Savukārt atbildētājas - /pers.C/dzīves biedrs - /pers. D/ dzīvo šajā dzīvoklī ar ģimeni jau vairāk nekā 10 gadus.

Īres tiesības uz strīdus dzīvokli, kas atrodas adresē /adrese/, kadastra Nr. /kadastra numurs/, no 2002. gada 1. augustā parakstītā pielikuma, redzams, ka kopā ar īrnieku - prasītāju /pers. A/ īres objektu - dzīvokli /adrese/, lietošanā pieņēma arī viņa sieva - /pers. L/, kura pašlaik ir mirusi, atbildētāji - /pers.C/ un viņas bērni - /pers. G/ un /pers. K/. Šajā dzīvoklī atbildētāja - /pers.C/ ir deklarēta no 1980. gada 15. decembra, atbildētāja - /pers. G/ - no 1999. gada 11. septembra un atbildētājs - /pers. K/ - no 2002. gada 15. jūlija.

Atbildētāji norāda, ka /pers.C/ ar vecākajiem bērniem vēl pirms privatizācijas ieguva minētā dzīvokļa lietošanas tiesības likumīgā ceļā un viņu atrašanas dzīvoklī ir tiesiska, tapāt kā /pers.C/ 2013. gadā dzimušas meitas un kopā ar viņiem dzīvojošā jaunākās meitas tēva - /pers. D/ atrašanās, un dzīvošanā kopā ar savu ģimeni, kuru pats prasītājs vienmēr konsekventi veicināja un atbalstīja.

Starp prasītāju kā dzīvokļa īrnieku, /pers. L/ un atbildētāju - /pers.C/ kā pilngadīgajiem īrnieka ģimenes locekļiem, 2005. gada 27. oktobrī privatizācijas komisijas telpās tika noslēgta šāda apliecināta vienošanās "...starp Īrnieku un viņa ģimenes locekļiem ar dzīvokļa privatizācijas kārtību"., par privatizācijas objekta īpašnieku izvēlējās noformēt prasītāju.

Minētais dokuments pierāda, ka pirms dzīvoklis tika privatizēts un kļuva par īpašumu Civillikuma izpratnē, pilngadīgie strīdus dzīvokļa iedzīvotāji, tai skaitā atbildētāja - /pers.C/, ir vienojušies gan par dzīvokļa privatizāciju uz prasītāja vārda, gan par atbildētāju lietošanas tiesībām proti: Vienošanās tekstā nav norādīti nekādi ierobežojumi atbildētājai - /pers.C/ un viņas bērniem lietot dzīvokli kā īpašnieka ģimenes locekļiem - īpašnieka meitai un mazbērniem. Minētās lietošanas tiesības atbildētājai - /pers.C/, viņas bērniem - atbildētājiem - /pers. G/, /pers. K/ un no 2013. gada arī /pers. J/, nav bijušas nedz apstrīdētas, nedz izbeigtas, līdz ar ko, pastāv arī patreiz.

Atbildētāja - /pers.C/ likumā noteiktā kārtībā ir apstiprinājusi savu gribu strīdus dzīvokli nodot īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, savam tēvam - prasītājam /pers. A/. Šādas juridiskas darbības tika veiktas, jo minētais lēmums neietekmēja atbildētājas - /pers.C/ un bērnu tiesības turpināt lietot strīdus dzīvokli arī pēc tā privatizācijas, kā īpašnieka ģimenes locekļiem. Tāpat minētais attiecas arī uz prasītāju - /pers. A/, jo viņš skaidri apzinājās, ka iegūst īpašuma tiesības uz dzīvokli, kurā dzīvo viņa meita ar mazbērniem, kas ierobežo viņa tiesības rīkoties ar minēto īpašumu.

Apstāklis, ka arī pēc dzīvokļa privatizācijas uz prasītāja vārda, atbildētāja - /pers.C/ turpināja dzīvot strīdus dzīvoklī un piedalījās tā uzturēšanā, un uzlabošanā, izpildot 2002. gada 5. augustā panākto vienošanos strīdus dzīvokļa pilngadīgo iemītnieku starpā par dzīvokļa privatizāciju uz prasītāja vārda. Tas pierāda dzīvokļa lietošanas tiesības atbildētājai un viņas bērniem.

Atbilstoši likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.^{3} panta trešās daļas 1. punkta noteikumiem, privatizējamā dzīvoklī dzīvojošajiem pilngadīgiem ģimenes locekļiem (t.i., atbildētājai /pers.C/), bija tiesības vienoties arī par kopīgu dzīvokļa privatizāciju. Tomēr tas netika izdarīts, jo nebija nekādas vajadzības un neviens nevarēja prognozēt situāciju, ka prasītājs īstenos pret atbildētājiem ilgstošu fizisko un psiholoģisko vardarbību, un visbeidzot izdomās pārdot dzīvokli un izmest savu meitu ar ģimeni uz ielas.

Dzīvojot strīdus dzīvoklī, atbildētāja - /pers.C/ ar atbildētāja - /pers. D/ palīdzību savu iespēju robežās piedalījās dzīvokļa uzturēšanā un apmaksāja lielāko daļu no komunālo pakalpojumu ikmēneša rēķiniem. Tāpat veica un turpina veikt citu pakalpojumu - elektrības un gāzes apmaksu. Bez tam dzīvojot prasītājam piederošajā dzīvokļa īpašumā, 2017. un 2018. gadā atbildētāji veica apjomīgus ieguldījumus: ar saviem spēkiem un par saviem naudas līdzekļiem veica dažādus uzlabojumus un remonta darbus - iebūvējot virtuvi, mainot durvis, uzstādot žalūzijas, veicot dzīvoklī kosmētisko remontu.

Šādai atbildētāju rīcībai prasītājs ne tikai neiebilda, bet mutiski un ar savām darbībām tos akceptēja. Prasītājs ir lietojis un turpina lietot visus uzlabojumus, un guvis arī pats no tiem labumu.

Neskatoties uz minēto, prasītājs novērojis un akceptējis remonta darbu veikšanu, bet finansiālu dalību tajos nav piedāvājis.

Prasītājs atbildētāju lietošanā nodeva daļu no dzīvokļa un prasītājam īrēt citu dzīvojamo telpu nav pamata, jo viņš līdz tiesas lēmumam par aizsardzību pret vardarbību pieņemšanas, un pēc tās atcelšanas dzīvo dzīvoklī, par ko strīda nav. Prasītājs prasībā noklusēja, ka joprojām lieto un netraucēti var lietot arī turpmāk dzīvokļa trešo istabu.

Atbildētāji secina, ka starp viņiem un prasītāju faktiski ir notikusi vienošanās par dzīvojamas telpas /adrese/, īri, tāpēc atbildētāji 2018. gada 5. septembrī cēluši Rīgas rajona tiesā prasību pret /pers. A/ par personālservitūta - dzīvokļa lietošanas tiesību nodibināšanu un dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanu rakstveidā. Norādīts, ka ar Rīgas rajona tiesas spriedumu atbildētāju prasība ir noraidīta. Spriedums ir pārsūdzēts Rīgas apgabaltiesā.

Norādīts, ka no Rīgas apgabaltiesas pieņemtā sprieduma un civillietas Nr. C33533918 izskatīšanas rezultāta ir atkarīgs prasītāja prasības izskatīšanas rezultāts, un kamēr civillietas Nr. C33533918 ietvaros netiks pieņemts galīgs nolēmums, nav iespējams izlemt jautājumu par atbildētāju izlikšanu no strīdus dzīvokļa.

Atbildētāji uzskata, ka prasītāja prasība ir nepamatota un pilnībā noraidāma. Atbildētāji vērš tiesas uzmanību tam, ka tagad dzīvoklī kopā ar atbildētāju -/pers.C/ uzturas arī viņas divi nepilngadīgie bērni, kuriem saskaņā ar Civillikuma 178. pantu /pers.C/ ir pienākums nodrošināt mājokli. Lūdz izlikt nepilngadīgas personas prasītājs nav ievērojis normatīvajos aktos paredzēto regulējumu attiecībā uz nepilngadīgām personām.

Paskaidrojumi pamatoti ar Civillikuma 928., 1036., 1431., 1432., 1482., 1484. pantu, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.^{3} panta trešo daļu.

Ar Rīgas apgabaltiesa priekšsēdētājas 2019. gada 21. februāra lēmumu lietas saskaņā ar Civilprocesa likuma 32 ^{1}. pantu nodota izskatīšanai Vidzemes rajona tiesai.

2020. gada 11. februārī Vidzemes rajona tiesā no atbildētājiem saņemts papildus paskaidrojums, kurā norādīts, ka dzīvokļa īpašums /adrese/, tika reģistrēts zemesgrāmatā uz prasītāja - /pers. A/ vārda tikai pēc privatizācijas, un lai prasītājs - /pers. A/ varētu dzīvokli privatizēt uz sava vārda, vajadzēja ģimenes locekļu piekrišanu.

Norāda, ka būtu jāievēro privatizācijas procesa tiesisko pamatu un tā tiesiskās sekas, to ka strīdus dzīvokļa lietošanas tiesības atbildētāja - /pers.C/ bija ieguvusi jau 1980. gadā un atbilstoši Civillikuma 3. pantam " Katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības."

Faktiski dzīvokļa tiesisks valdījums atbildētājai - /pers.C/bija no 1980. gada, tas ir nevis turējums, bet valdījums. Viņa turpināja tur dzīvot ar

bērniem un tagadējo laulāto draugu atbildētāju - /pers. D/.

Neskatoties uz tiesu prakses piemēru piemērošanu un judikatūras izmantošanu, gan prasībās, gan atsaucoties uz to tiesas nolēmumos, nacionālā likumdošana nav veidota uz precedentu tiesību bāzes, līdz ar ko, par pamatu katras personas (tiesību subjekta) tiesībām ir katra jau nodibināta tiesība un nodibinātās tiesības radītās sekas.

Prasītāja norādījums uz vardarbības pielietojumu no atbildētāju puses nav pamatots.

Par dzīvokļa lietošanas tiesībām prasītājs ir izteicis tikai apgalvojumus, kam nav tiesiska pamata, jo ģimenes locekļa tiesības ir nodibinātas, kā jau bija minēts, ar privatizācijas procesu regulējošiem normatīvajiem aktiem, līdz ar ko, cik lielā apjomā katrs no ģimenes locekļiem ieguldīja vai neieguldīja ar saviem sertifikātiem, nav būtiskas nozīmes.

Augstākās tiesas Senāts savā 2013. gada 20. decembra spriedumā (lieta SKC- 234/2013) norāda: "Lai arī persona ir atteikusies no savām tiesībām privatizēt dzīvokli, atbilstoši judikatūrai, dzīvokļa privatizēšana uz viņas radinieka (dēla), vārda neizbeidz viņai šī dzīvokļa lietošanas tiesības."

Arī par īrnieka ģimenes locekļa statusu likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" izpratnē Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2005. gada 1. jūnija spriedumā lietā Nr. SKC-361 ir noteikts : "tiesa atzinusi, ka likums paredz ģimenes locekļa tiesiskā statusa saglabāšanu personām, kas dzīvoklī iemitinājušās līdz 2001. gada 31. decembrim (likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 9. pants.) Pamatojoties uz principu, ka jauns likums nevar atņemt jau agrāk iegūtās un esošās tiesības, atzīstams, ka citi radinieki, kas īrnieka īrētajā dzīvoklī iemitinājušies likumā (agrāk spēkā esošā redakcija) paredzētā kārtībā līdz 2001. gada 31. decembrim un jau šajā laikā kļuvuši par īrnieka ģimenes locekļiem, paliek tādi arī pēc 2002. gada 1. janvāra."

Atbildētajam /pers. D/ lietošanas tiesība uz dzīvokli izriet no atbildētājas -/pers.C/ nodibinātās lietošanas tiesības, jo /pers. D/ līdz ar laulības noslēgšanu ar atbildētāju - /pers.C/ ir kļuvis par ģimenes locekli, uz kuru attiecas ģimenes locekļa tiesības un pienākumi.

Prasītājs savā prasībā izsaka nepamatotus apgalvojumus, ka nav kopīgas mājsaimniecības, jo acīm redzami prasītājs aizmirst pierādītu un pierādāmu faktu, par to, ka daudzu gadu garumā, atbildētāji tika veikuši plānveidīgus strīdus dzīvokļa uzlabojumus, ieguldot līdzekļus tā remontdarbos un seguši apsaimniekošanas maksājumus.

Prasītāja celtā prasība par atbildētāju dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu ir vērsta uz tā vēlmi - dzīvokli pārdot un naudas līdzekļus saņemt sev, neievērojot atbildētāju likumiskās tiesības, vēloties netaisni iedzīvoties, jo tas ir vienīgais izskaidrojums, kādēļ prasītājs sniedz nepatiesu informāciju un noliedz acīm redzamus faktus. Atbildētāji uzskata, ka prasītāja prasība šajā lietā ir nepamatota un lūdz tiesu to noraidīt.

2020. gada 26. februārī Vidzemes rajona tiesā saņemts paskaidrojums no atbildētājas - /pers. G/, kurā lūgts neapmierināt prasītāja prasību, jo tādējādi tiesa atstās viņu, viņas mammu ar vīru, viņas brāli un māsu bez dzīvesvietas.

Ar Rīgas rajona tiesas 2019. gada 5. marta lēmumu lietā Nr. 3-12/0115-19/2 apmierināts /pers. A/ pieteikums par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa piemērošanu pret /pers. D/.

2019. gada 2. aprīlī lieta Nr. 3-12/0115-19/2 saskaņā ar Civilprocesa likuma 32^1. pantu nosūtīta Vidzemes rajona tiesai.

Ar Vidzemes rajona tiesas 2019. gada 21. jūnija lēmumu lietā 3-12/0115-19, noraidīts /pers. D/ pieteikums par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļu atcelšanu.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotā pārstāve /pers. B/ prasību uzturēja pilnā apmērā. Norādīja, ka prasītājs ir sagaidījis divu tiesu gala nolēmumus, kuri ir stājušies spēkā. Ir noraidīta atbildētāju prasība par lietošanas tiesību atzīšanu uz strīdus dzīvokli, kā arī noraidīta prasība par īpašuma tiesību atzīšanu atbildētājiem uz ½ daļu no strīdus dzīvokļa. Prasītājs ir cietis vardarbīgu attieksmi no meitas vīra, līdz ar to viņš nevēlas dzīvot vienā dzīvoklī ar atbildētājiem. Norādīja, ka prasītājam dzīvoklis tika piešķirts no darba vietas. Paskaidroja, ka uz privatizācijas brīdi dzīvoklī bija pierakstīta atbildētāja -/pers.C/ ar saviem bērniem, bet faktiski ar savu pirmo vīru dzīvoja īrētā dzīvoklī netālu no viņiem. Kā arī atbildētāja ar vienošanos piekrita, ka dzīvokli privatizē viņas tēvs – prasītājs. Prasītājs par saviem sertifikātiem privatizēja dzīvokli. Atbildētāja - /pers.C/ strīdus dzīvoklī dzīvo tikai sešus gadus, kad ievācās tajā pēc mātes nāves. Minētais apstiprinās arī ar pašas atbildētājas paskaidrojumiem. Norādīja, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 96. pantu, par faktiem, kas pierādās ar vienu spriedumu, vairs nav jāpierāda. Paskaidroja, ka 2021. gada vasarā pie prasītāja dzīvoja atbildētājas - /pers.C/ dēls, tāpēc rēķinos par komunālajiem maksājumiem parādās maksājumi 75 EUR apmērā. Atbildētāja - /pers. G/ dzīvo pie sava drauga citā dzīvesvietā un gaida bērna piedzimšanu. Kā arī /pers. D/ saņēmis mantojumā dzīvokli no tēva un viņam ar ģimeni ir dzīvesvieta Ogrē. Lūdza prasību apmierināt.

Atbildētāju - /pers.C/ un /pers. D/ pilnvarotā pārstāve /pers. E/ tiesas sēdē prasību neatzina. Norādīja, ka uz dzīvokļa privatizācijas brīdi atbildētājai - /pers.C/ bija ģimenes locekļa statuss un viņa minētajā dzīvoklī arī dzīvoja. Lūdza ņemt vērā likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" un Civillikuma 3. pantu. Norādīja, ka tiesības kuras nodibinātas ar vienošanos par dzīvokļa privatizāciju, dot tiesības /pers.C/ un viņas bērniem lietot strīdus dzīvokli. Atbildētāji ir veikuši ieguldījumus dzīvoklī būtiski to uzlabojot.

Atbildētāja - /pers. G/ uz tiesas sēdi neieradās, par neierašanās iemesliem tiesu nav informējusi. Ņemot vērā, ka atbildētāja uz tiesas sēdi aicināta Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, tiesa atzīst, ka lieta izskatāma bez atbildētājas klātbūtnes, ņemot vērā viņas sniegtos paskaidrojumus.

Liecinieks/pers. M/ tiesas sēdē liecināja, ka ir pazīstams ar prasītāju un atbildētāju - /pers.C/. Norādīja, ka /pers.C/ ar savu vīru dzīvoja blakus mājā, kura atradās blakus prasītāja mājai no 2011. gada līdz 2013. gadam. Norādīja, ka to atceras tāpēc, ka arī viņa meita īrēja tajā pašā mājā dzīvokli, kurā īrēja atbildētāja.

Motīvu daļa.

Pārbaudot lietas materiālus, uzklausot lietas dalībnieku sniegtos paskaidrojumus, tiesa secina, ka prasība ir noraidāma.

Kā tas izriet no prasības pieteikuma, tad prasītājs ir izvirzījis divus prasījumus par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanu un atbildētāju izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Lietā nav strīda, ka prasītājam minētais dzīvoklis tika piešķirts 1980. gada 24. novembrī, kā HES darbiniekam, par ko noslēgts īres līgums (lietas I sējuma 18. lapa). Kā arī par to, ka prasītājam 2006. gada 19. aprīlī Salaspils pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs C/nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu /adrese/. Nostiprinājums pamatots ar 2006. gada 26. janvāra pirkuma līgumu (lietas I sējuma 83., 84. lapa). Nav strīda, ka 2005. gada 27. oktobrī atbildētāja - /pers.C/ (iepriekšējais uzvārds – /uzvārds/), prasītājs un /pers. L/ vienojušies par dzīvokļa privatizāciju uz prasītāja vārda (lietas I sējums 85. lapa). Kā arī nav strīda par to, ka dzīvokļa īpašumu /adrese/, prasītājs privatizējis izmantojot savus privatizācijas sertifikātus (lietas I sējuma 17. lapa).

Tāpat lietā nav strīda, ka ar Rīgas rajona tiesas 2018. gada 27. novembra spriedumu Nr. C33533918, noraidīta atbildētāju prasība pret prasītāju par personālservitūta – dzīvokļa lietošanas tiesību nodibināšanu un dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanu rakstveidā (lietas I sējuma 41. – 45. lapa), kurš ar Rīgas apgabaltiesas 2020. gada 23. decembra spriedumu lietā Nr. C33284519/CA-1862-20/37, atstāts spēkā. Spriedums stājies spēkā 2021. gada 2. jūnijā, jo Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts ar lēmumu atteicās ierosināt kasācijas sūdzību.

Civilprocesa likuma 93. panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Savukārt Civilprocesa likuma 96. panta otrā daļa nosaka, ka fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav no jauna jāpierāda, iztiesājot citas civillietas, kurās piedalās tās pašas puses.

Ar Rīgas rajona tiesas 2018. gada 27. novembra spriedumu Nr. C33533918, un Rīgas apgabaltiesas 2020. gada 23. decembra spriedumu lietā Nr. C33284519/CA-1862-20/37, nodibināts, ka prasītājam kā nekustamā īpašuma vienīgajam īpašniekam atbilstoši Civillikuma 1036. un 1038. pantam ir tiesības vienpersoniski izlemt kādā veidā viņš vēlas savu īpašumu valdīt, vai iegūt augļus no tā un kādā apmērā. Pušu starpā īres attiecības nekad nav pastāvējušas, ko arī atbildētāja nav apstrīdējusi. Spriedumos atzīst, ka komunālo maksājumu segšana nav pielīdzināma īres maksas maksāšanai un tiesa atsaukusies uz Likumam "Par dzīvojamo telpu īri" 11. pantu, kas regulē jautājumu, kas ir īres maksa – tā ir dzīvojamās mājas apsaimniekošanas izdevumu daļas segšana proporcionāli izīrētajai dzīvojamai platībai un peļņa. Prasītāji nekad nav seguši atbildētājam peļņas daļu, līdz ar ko šādas attiecības nevar tikt uzskatītas par izīrētāja un īrnieka attiecībām. Tāpat tiesa atsaukusies uz likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 2. pantu, kurā noteikts, ka īres attiecību pamatā ir nekustamā īpašuma nodošana lietojumā citai personai par maksu. Dzīvojamās telpas lietošanas vienīgais pamats īrniekam ir dzīvojamās telpas īres līgums.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka nav vērtējami fakti, kas saistīti ar atbildētāju veiktajiem komunālajiem maksājumiem, jo kā noskaidrojās tiesas sēdē, tad atbildētāji maksājuši komunālos maksājumus par to laiku, kad prasītāja dzīvoklī dzīvojis viņa mazdēls, tas ir atbildētājas - /pers.C/ dēls.

Lietā pastāv strīds, par to, vai atbildētāji savas tiesības ieguvuši lietot dzīvokli uz jau pastāvošām lietošanas tiesībām un deklarācijas esību prasītāja īpašumā.

Ar Rīgas apgabaltiesas 2019. gada 26. septembrī spriedumu lietā Nr. CA-0843-19/1, tika konstatēti šādi fakti:

- Salaspils novada domes Dzīvesvietas deklarēšanas nodaļas 2005. gada 24. oktobra izziņa par deklarētajām personām no 1980. gada 15. decembra apstiprina, ka kopš 1980. gada 15. decembra atbildētāja - /pers.C/ (pirms tam /uzvārds/) ir bijusi pierakstīta dzīvoklī kā īrnieka meita. Īrnieka mazmeita atbildētāja - /pers. G/ dzīvoklī tikusi pierakstīta 1999. gada 11. septembrī, bet mazdēls – /pers. K/ 2002. gada 15. jūlijā;

- konstatēts, ka lietā nav strīda par to, ka dzīvokļa privatizācijā netika izmantoti atbildētājas - /pers.C/ (pirms tam - /uzvārds/) privatizācijas sertifikāti;

- /pers. A/ sieva /pers. L/ mirusi /miršanas datums/, pēc /pers. A/ sievas nāves /pers.C/ un viņas ģimene pārcēlās dzīvot uz tēva dzīvokli /adrese/;

- Civillietu tiesas kolēģija /pers.C/ argumentu – ka starp pusēm noslēgtā 2005. gada 27. oktobra vienošanās par dzīvokļa privatizācijas kārtību apliecina viņas, viņas bērnu un /pers. D/ tiesības lietot dzīvokli /adrese/, vērtējusi kā nepamatotu. Norādījusi, ka jautājuma izvērtēšanai nošķiramas /pers.C/ un viņas bērnu tiesības lietot dzīvokli kā ģimenes loceklim pēc dzīvokļa privatizācijas no tiesībām lietot dzīvokli pēc tam, kad /pers.C/ bija atstājusi dzīvokli un pēc tam dzīvokļa īpašnieks (/pers. A/) bija devis piekrišanu/pers.C/, viņas bērniem un /pers. D/ noteiktu laiku dzīvot dzīvoklī;

- Civillietu kolēģija lietas izskatīšanas laikā noskaidrojusi, ka /pers.C/ pēc 2005. gada 27. oktobra vienošanās noslēgšanas ar /pers. A/ nav vienojušies par prasītājas un viņas bērnu tiesībām lietot dzīvokli vai tā daļu kā īrniekam, kā arī pienākumu veikt īres maksu.

Līdz ar to Civillietu tiesu kolēģijas atzinusi, ka nav pamata paplašināt 2005. gada 27. oktobra vienošanās noslēgšanas mērķi vai uzskatīt, ka /pers.C/ un /pers. A/ starpā bija panākta vienošanās par dzīvokļa īres tiesībām. Kā arī minētās lietas ietvaros tika nodibināts, ka /pers.C/, viņas bērni un /pers. D/ nedzīvoja dzīvoklī - /adrese/ laikā, kad dzīvoklis tika privatizēts uz /pers. A/ vārda. /pers.C/ un viņas bērniem bija saglabājies pieraksts dzīvoklī, kuru dēļ /pers.C/ bija jāparaksta vienošanās par dzīvokļa privatizāciju uz /pers. A/ vārda.

Šādi fakti tika noskaidroti ar tiesas sēdē liecinieka /pers.M/ liecībām. Liecinieks tiesas sēdē liecināja, ka atbildētāja - /pers.C/ (pirms tam /uzvārds/), ar bērniem un pirmo vīru dzīvoja atsevišķi no prasītāja, tas ir īrēja dzīvokli blakus mājā. Tiesa atzīst, ka minētā liecība apstiprinās jau ar Civillietu kolēģijas secinājumiem, ka atbildētāji ne privatizācijas brīdī, ne arī pēc tam līdz atbildētājas - /pers.C/ mātes nāvei, nav dzīvojuši strīdus dzīvoklī. Tas, ka atbildētājiem bija saglabājies pieraksts strīdus dzīvoklī, nedod tiesības uzskatam, ka sakarā ar to saglabājušās arī valdījuma tiesības un tiesības lietot minēto dzīvokli, kā to savā spriedumā ir norādījusi Rīgas apgabaltiesa 2019. gada 26. septembrī spriedumā lietā Nr. CA-0843-19/1. Līdz ar to ir noraidāma atbildētāju pārstāves tiesas sēdē izteiktā atsaukse uz Civillikuma 3. pantu un likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" normām.

Atbildētāju pārstāve tiesas sēdē norādījusi uz to, ka skatot lietu nav jāņem vērā Civilprocesa likuma 96. panta otrā daļa, kas nosaka, ka fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav no jauna jāpierāda, iztiesājot citas civillietas, kurās piedalās tās pašas puses. Norādīja, ka Latvijas tiesu sistēmā nav ieviestas precedentu tiesības, līdz ar to iepriekš pieņemtie spriedumi nav ņemami vērā. Tiesa uzskata par nepareizu šādu atbildētāju pārstāves viedokli, jo saskaņā ar likuma "Par tiesu varu" 16. panta trešo daļu, likumā noteiktā kārtībā taisīts spriedums ir saistošs tiesai, izskatot citas lietas, kas saistītas ar šo lietu. Tas nozīmē, ka spriedumam vienā civillietā ir prejudiciāla nozīme citas civillietas izspriešanā attiecībā uz visiem faktiem, kas tajā konstatēti (Civilprocesa likuma komentāri I daļa (1-28. nodaļa), Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K. Torgana zinātniskā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 344. lpp).

Vērtējot atbildētāju paskaidrojumā (lietas I sējuma 16. lapa) atsauci uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013. gada 20. decembra spriedumu, tiesa secina, ka spriedumā senāts devis vērtējumu par to, ka Rīgas apgabaltiesa savā spriedumā ir ievērojusi lietas izskatīšanas robežas pēc sprieduma atcelšanas kasācijas kārtībā. Iepazīstoties ar minēto spriedumu, tiesa secina, ka spriedumā ir atsauce uz Augstākās tiesas Senāta 2011. gada 23. marta spriedumu, ar kuru devusi atzinumu Rīgas apgabaltiesas spriedumam norādot: "ka prasītāja no 2006. gada 19. aprīļa atbilst likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 9. panta pirmajā daļā minētajam subjektam – īrnieka pilngadīgs bērns, kuram nav savas ģimenes, bet tiesa kļūdaini uzskatījusi, ka nav izpildīti visi priekšnoteikumi, kas norādīti iepriekš minētajā normā, jo īrniece rakstveidā nav informējusi izīrētāju par prasītājas iemitināšanu". Tiesa uzskata, ka minētais spriedums nav attiecināms uz esošo lietu, jo kā jau tiesa iepriekš konstatējusi, tad atbildētāji nav patstāvīgi dzīvojuši strīdus īpašumā ne pirms privatizācijas, ne arī pēc tās, līdz pat prasītāja sievas nāvei – 2012. gadā. Uz tāda paša pamata tiesa atzīst arī atbildētāju nepamatotu atsauksmi uz Augstākās tiesas Senāta 2005. gada 1. jūnija spriedumu lietā SKC-361.

Bez tam tiesa ņem vērā, ka ir mainījušies faktiskie apstākļi, saistībā ar atbildētāju dzīvesvietu. Kā noskaidrojās tiesas sēdē atbildētāja - /pers.C/, kopā ar vīru /pers. D/, nepilngadīgajiem bērniem - /pers. K/ un /pers. J/, faktiski dzīvo /pers. D/ mantotajā dzīvokļa īpašumā, bet atbildētāja - /pers. G/, dzīvo pie sava drauga.

Atbilstoši likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 48. panta pirmajā daļā noteiktajam par privatizētā objekta īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatā.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 9. pantu noteikts, ka dzīvokļa īpašniekam uz dzīvokļa īpašumu ir pilnīgas varas tiesības, ciktāl dzīvokļa īpašnieku neierobežo citi likumi.

Apmierinot prasību tiesa ņem vērā, ka starp pusēm ilgstoši pastāv konflikts uz ko norāda gan Rīgas rajona tiesā (lietas I sējuma 112. lapa), gan Vidzemes rajona tiesā vērtētie jautājumi par pagaidu aizsardzību pret vardarbību. Tiesas ieskatā apmierinot prasību, tiek novērsti starp pusēm iespējamie turpmākie konflikti, jo visi pirms tam notika saistībā ar strīdus dzīvokli. Turklāt ar Vidzemes rajona tiesas 2019. gada 21. jūnija lēmumu (civillietai pievienotās lietas 3-12/0115-19 – 69. – 71. lapa) ir noraidīts atbildētāja - /pers. D/ pieteikums par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļu atcelšanu.

Ņemot vērā visu iepriekšminēto tiesa atzīst, ka prasītāja prasība apmierināma pilnā apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{58} panta astoto daļu noteikt, ka pagaidu aizsardzība pret vardarbību, kas noteikta ar Rīgas rajona tiesas

2019. gada 5. marta lēmumu, ir spēkā līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, kas nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

No lietas materiāliem pievienotajām kvītīm, tiesa konstatē, ka prasītājs ir samaksājis valsts nodevu 70 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR, kancelejas nodeva par liecinieku uzaicināšanu 17 EUR (lietas I sējuma 8. – 10., 164. lapa), kopā 90,20 EUR. Minētie izdevumi piedzenami no atbildētājiem par labu prasītājam proporcionāli - 30,07 EUR no katra.

Tiesa konstatē, ka lietas izskatīšanas gaitā ir radušies ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu saistītie izdevumi 44,78 EUR apmērā (lietas I sējuma 2. lapa un lietas II sējuma 2. lapa). Līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42. panta otro daļu, no atbildētājiem valsts labā piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 14,93 EUR no katra.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantā noteiktajam atbildētājiem nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. un 97. pantu tiesa

nosprieda

/pers. A/ prasību apmierināt pilnā apmērā.

Izbeigt dzīvojamās telpas lietošanas tiesības uz dzīvokļa īpašumu /adrese/ un izlikt bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas, /pers.C/, personas kods /personas kods/, /pers. G/ personas kods /personas kods/, /pers. K/ personas kods /personas kods/, /pers. D/, personas kods /personas kods/ un /pers. J/, personas kods /personas kods/.

Piedzīt no /pers.C/ par labu /pers. A/ tiesas izdevumus 30,07 EUR, samaksu veicot /pers. A/, AS "SEB banka" kontā Nr. /konta numurs/.

Piedzīt no /pers. D/ par labu /pers. A/ tiesas izdevumus 30,07 EUR, samaksu veicot /pers. A/, AS "SEB banka" kontā Nr. /konta numurs/.

Piedzīt no /pers. G/ par labu /pers. A/ tiesas izdevumus 30,07 EUR, samaksu veicot /pers. A/, AS "SEB banka" kontā Nr. /konta numurs/.

Piedzīt no /pers.C/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 14,93 EUR, samaksu veicot Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, kontā Nr. LV51TREL2190458019000 Valsts kasē. Tiesas izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Vidzemes rajona tiesas kancelejā (Cēsīs).

Piedzīt no /pers. D/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 14,93 EUR, samaksu veicot Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, kontā Nr. LV51TREL2190458019000 Valsts kasē. Tiesas izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Vidzemes rajona tiesas kancelejā (Cēsīs).

Piedzīt no /pers. G/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 14,93 EUR, samaksu veicot Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, kontā Nr. LV51TREL2190458019000 Valsts kasē. Tiesas izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Vidzemes rajona tiesas kancelejā (Cēsīs).

Noteikt atbildētājiem termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no tā stāšanās likumīgā spēkā.

Noteikt, ka pagaidu aizsardzība pret vardarbību, kas noteikta ar Rīgas rajona tiesas 2019. gada 5. marta lēmumu, ir spēkā līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt Vidzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā sprieduma sastādīšanas dienas 2021. gada 29. decembra, iesniedzot apelācijas sūdzību Vidzemes rajona tiesā.

Tiesnese L. Karlsone